

El painehaavoille© teho-osastojen toimintamalli aikuisille

Mikael Juoperi
Hoitotyön kliininen asiantuntija

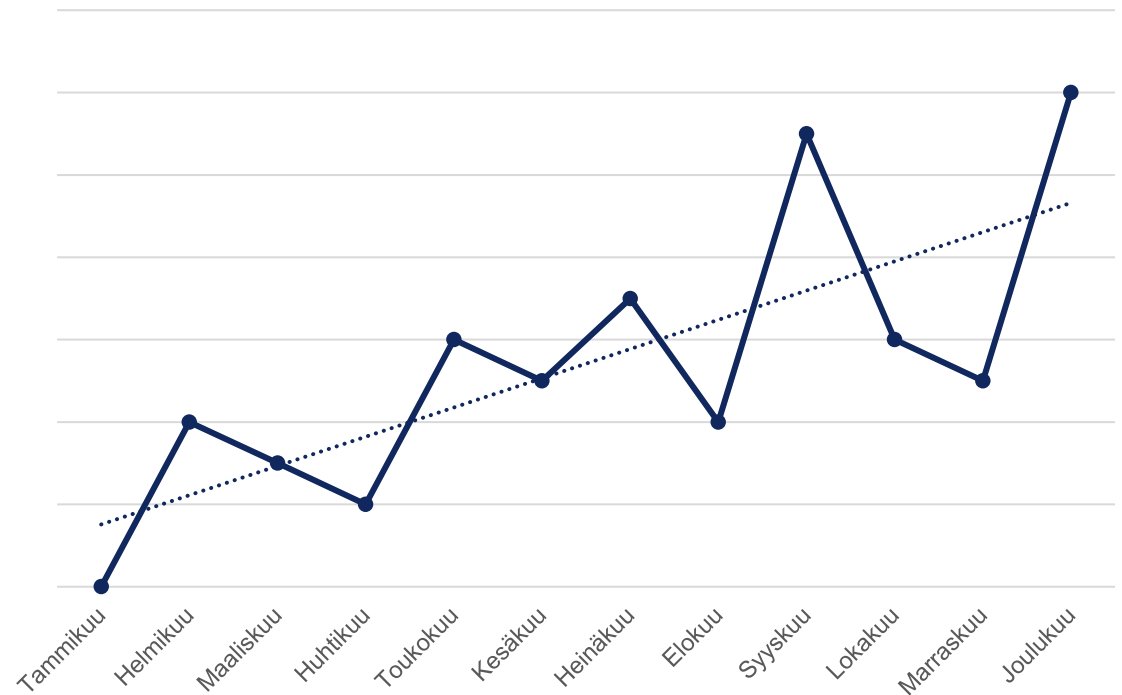
Pirkanmaan
hyvinvointialue

Lähtökohdat

- Kriittisesti sairast potilaat ovat alttiita painehaavoille (Fulbrook ym. 2023)
- Painehaavojen ehkäisyn toimintamallin puuttuminen teho-osastolta
- Yleinen Pirhan malli ei soveltunut teho-osastolle suoraan
- Hoitosuositus painehaavojen ehkäisystä ja tunnistamisesta julkaistu (Hotus 2023)

HaiPro ilmoitusten määrä painehaavoja koskien v.2023

Kehittämistyön käynnistys

Pirkanmaan
hyvinvointialue

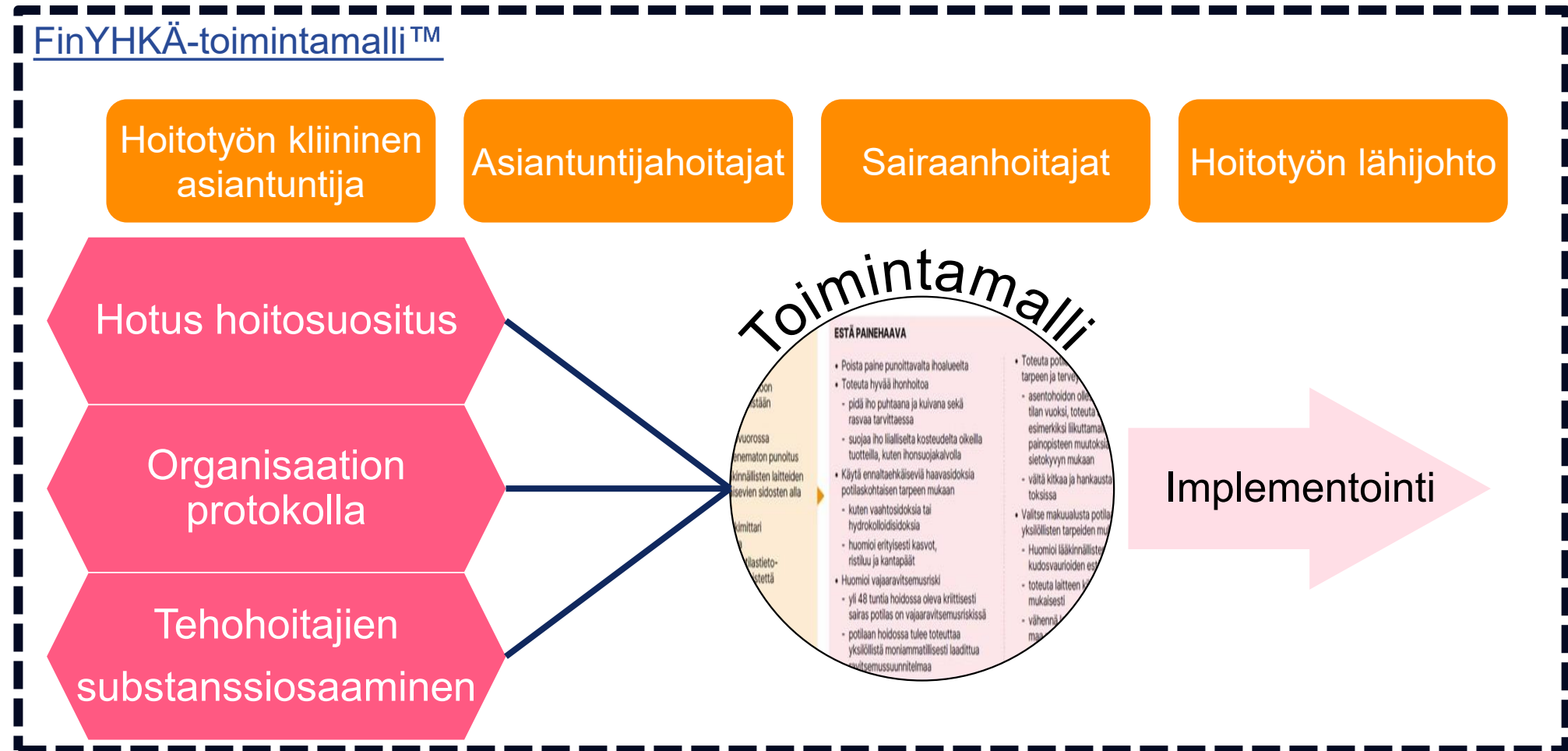

Tavoite

- Painehaavojen määrän väheneminen

Kehittäminen

Toimintamalli

ARVIOI PAINEHAAVARISKI

- Tarkasta potilaan iho
  - mahdollisimman pian hoitoon saapumisesta tai viimeistään 8 tunnin kuluessa
  - jatkossa kerran työvuorossa
  - tunnista ihon vaalenematon punoitus
  - huomioi myös lääkinällisten laitteiden sekä ennaltaehkäisevien sidosten alla oleva iho
- Täytä painehaavariskimittari kerran vuorokaudessa
  - huomioi erityisesti potilastietojärjestelmässä alle 29 pistettä saavat potilaat

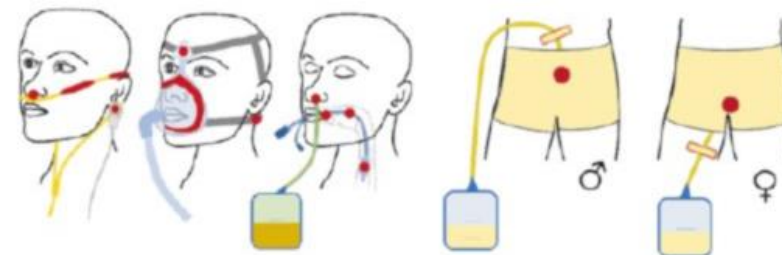
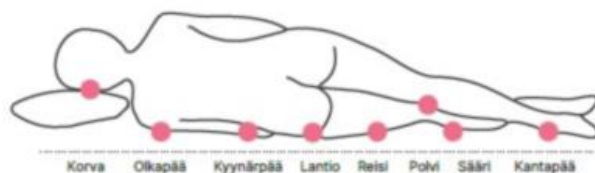
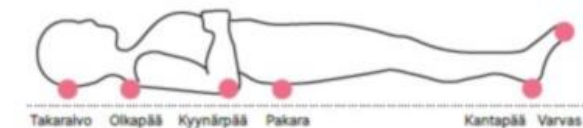
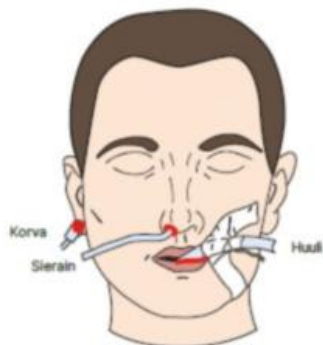
ESTÄ PAINEHAAVA

- Poista paine punoittavalta ihoalueelta
- Toteuta hyvää ihonhoitoa
  - pidä iho puhtaana ja kuivana sekä rasvaa tarvittaessa
  - suojaa iho liialliselta kosteudelta oikeilla tuotteilla, kuten ihonsuojakalvolla
- Käytä ennaltaehkäiseviä haavasidoksia potilaskohtaisen tarpeen mukaan
  - kuten vaahtosidoksia tai hydrokolloidisidoksia
  - huomioi erityisesti kasvot, ristiluu ja kantapäät
- Huomioi vajaaravitsemusriski
  - yli 48 tuntia hoidossa oleva kriittisesti sairas potilas on vajaaravitsemusriskissä
  - potilaan hoidossa tulee toteuttaa yksilöllistä moniammatillisesti laadittua ravitsemussuunnitelmaa

- Toteuta potilaalle asentohoitoa yksilöllisen tarpeen ja terveydentilan mukaisesti
  - asento-hoidon ollessa rajoitettua potilaan tilan vuoksi, toteuta asentohoitoa esimerkiksi liikuttamalla niveliä sekä tee painopisteen muutoksia potilaan sietokyvyn mukaan
  - vältä kitkaa ja hankausta asennon muutoksissa
- Valitse makuualusta potilaan yksilöllisten tarpeiden mukaan
  - Huomioi lääkinällisten laitteiden käytössä kudosaaurioiden estäminen
  - toteuta laitteen kiinnitys ohjeiden mukaisesti
  - vähennä laitteen kontaktipinnan aiheuttamaa painetta ja venytystä säännöllisesti vaihtamalla ja tukemalla laitteen asentoa sekä sidoksilla laitteiden alla tai ympärillä

KIRJAA

- Ihon kunnon arviointi
- Painehaavariskin arviointi
- Painehaavan havaitessasi
  - aktivoi ja täytä painehaavasivu potilastietojärjestelmään
  - tee haittatapahtumailmoitus
- Suunnitellut sekä tehdyt hoitotoimenpiteet ja arvioi näiden onnistuminen

Kuva: HUS, Estä painevaurio päivystyspoliklinikalta

Implementointi

- Koulutus monimenetelmällisesti
  - Luento, videoluento, vierikoulutus
- Visuaalinen esille tuonti
  - Taskukortti, infonäyttöviestintä, sähköpostitiedote, julisteet
- Integraatio osaksi potilastietojärjestelmää

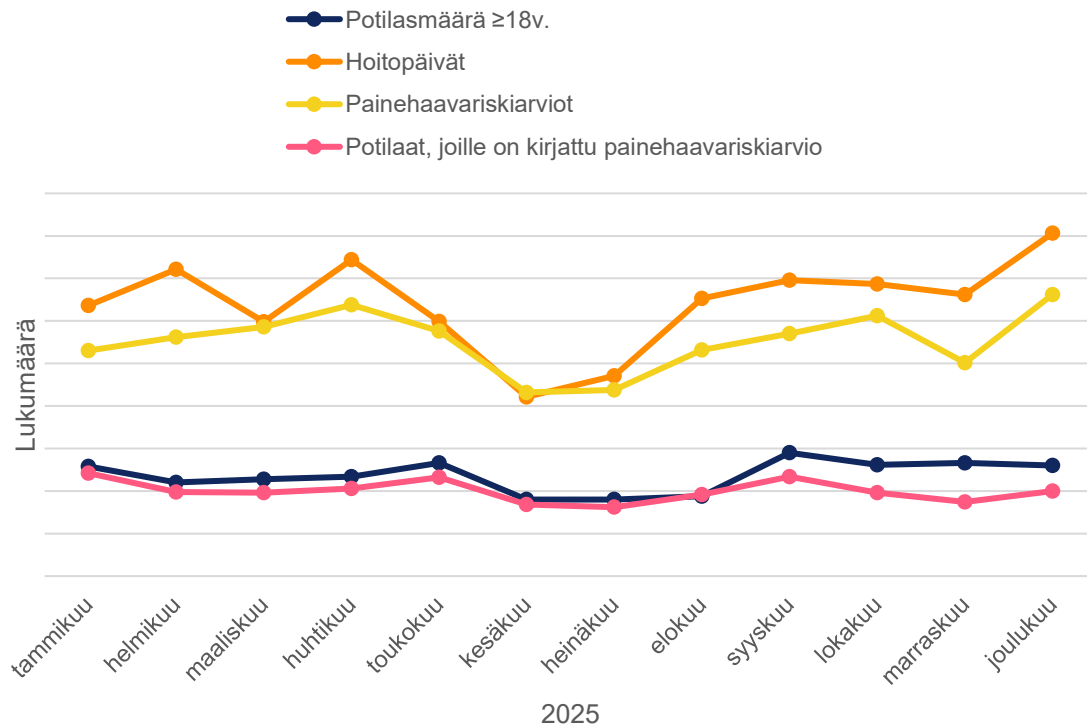
Nykytilanteen arviointi

Pirkanmaan
hyvinvointialue

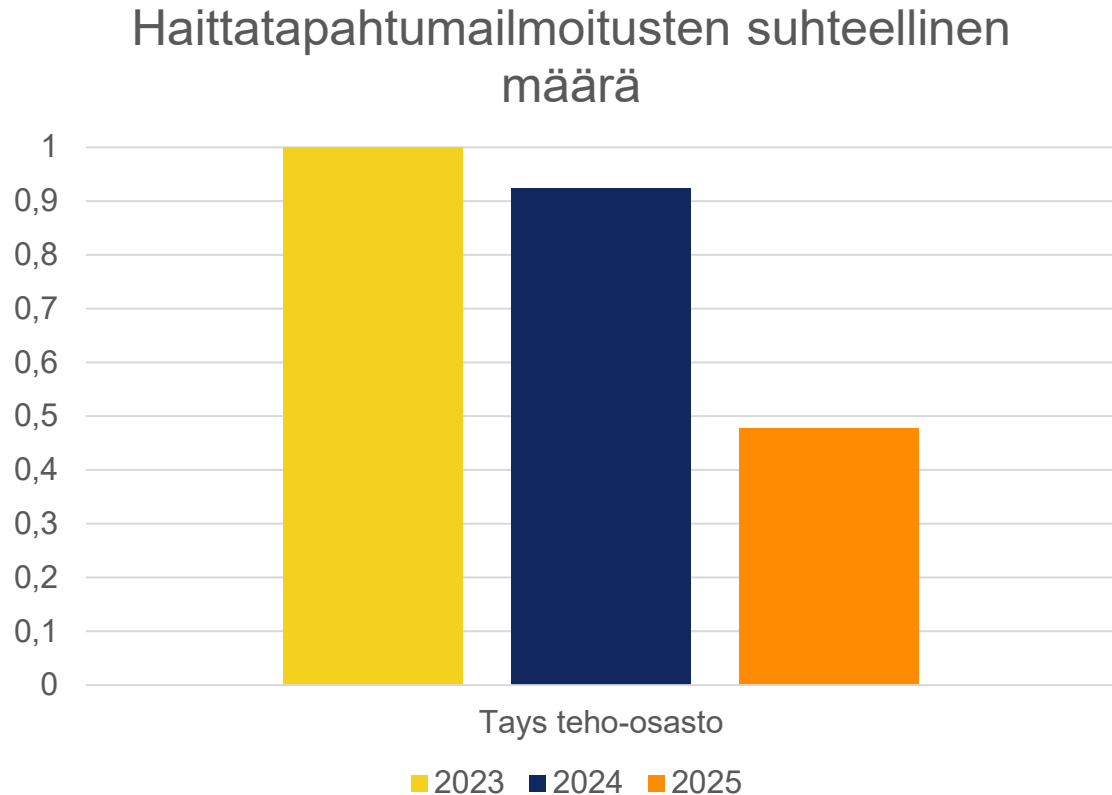
Painehaavariskin arviointi

Potilaat, hoitopäivät ja riskiarviot lukumäärinä

- Riskiarvio tehdään keskimäärin 85,7 % sisäänkirjatuista potilaista
- Riskiarvio uusitaan päivittäin keskimäärin 87,3 % potilaista

Painehaavojen määrä väheni merkittävästi

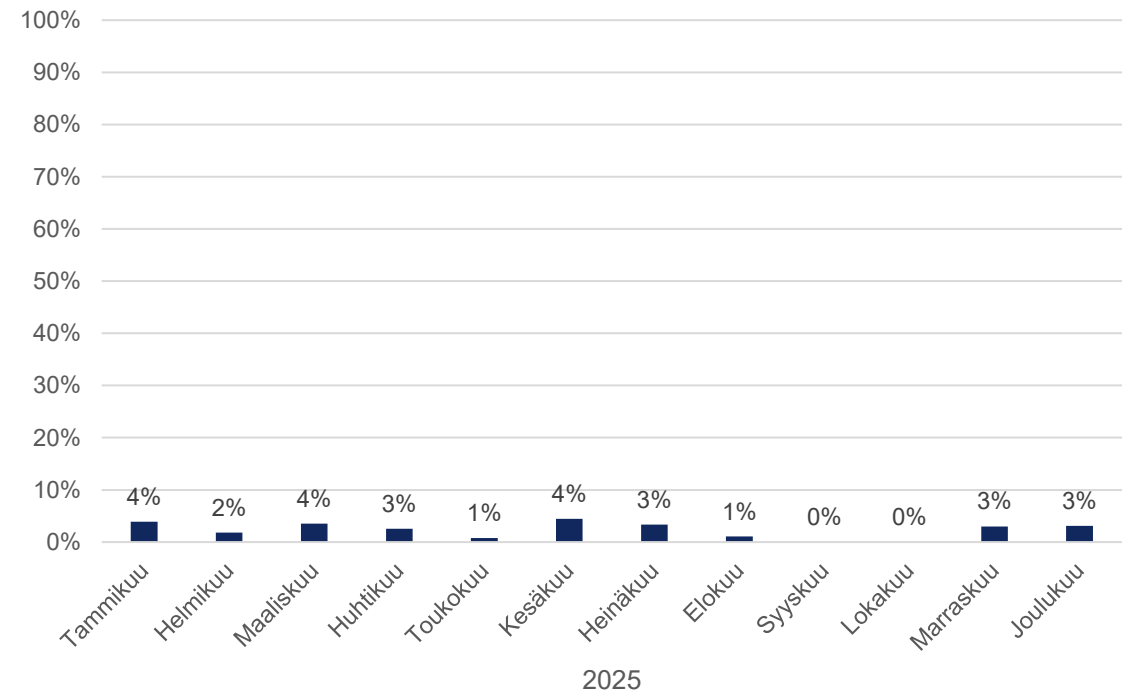

- Haittapapahtumailmoitukset vähenivät edelliseen vuoteen verraten 48,3 %
- Tulokset samansuuntaisia Sydänsairaalan teho-osastolla

Tulevaisuudessa

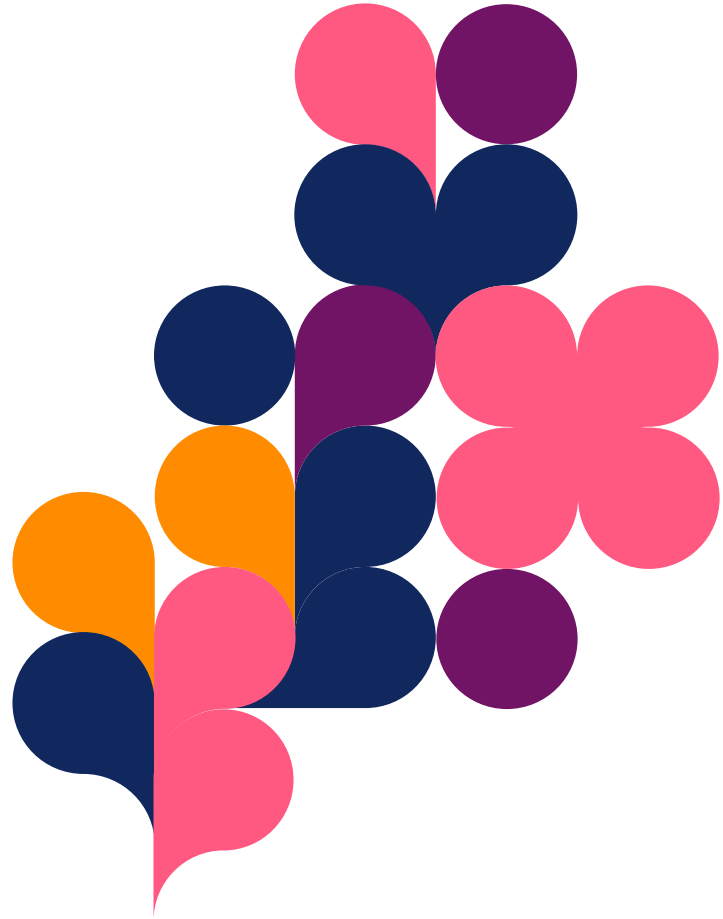
- Toimintamallin ylläpito
  - Toiminnan ja tulosten seuranta
- Toiminnan edelleen kehittäminen
  - Käytetäänkö riskinarviointityökalua oikein?
  - Miten sairaanhoitajat hyödyntävät riskinarviointityökalua ja toimintamallia?
  - Tavoitteena nolla tehohoidossa syntynyttä painehaavaa?

Painehaavojen insidenssi
(HaiPro ilmoitusten perusteella)

Lähteet

- Fulbrook P., Lovegrove J., Hay K. & Coyer F. 2023. State-wide prevalence of pressure injury in intensive care versus acute general patients: A five-year analysis. *Journal of Clinical Nursing*, 32(15–16):4947–4961. <https://doi.org/10.1111/jocn.16687>
- Hotus. 2023. Hotus-hoitosuositus®: Painehaavan ehkäisy ja tunnistaminen aikuisilla. Työryhmä: Kinnunen U-M, Ahtiala M., Berg L., Iivanainen A., Seppänen S. & Tervo-Heikkinen T. Hoitotyön tutkimussäätiö. Haettu 7.1.2026 <https://hotus.fi/>

Kiitos!

Mikael Juoperi
Hoitotyön kliininen asiantuntija
Pirha | Tays | Akuutinhoidon toimialue
mikael.juoperi@pirha.fi

Pirkanmaan
hyvinvointialue

